

Notat om høringssvar fra ekstern høring over udkast til bekendtgørelse om konditionalitet og social konditionalitet for 2025 (bekendtgørelse til ikrafttræden 1. januar 2025)

Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø (SGAV) sendte den 18. oktober 2024 udkast til bekendtgørelse om konditionalitet og social konditionalitet for 2025 i høring med frist for høringssvar den 15. november 2024 kl. 12.00.

Der er modtaget høringssvar fra:

- 1) Dataetisk Råd, 31. oktober 2024.
- 2) GLS-A, 13. november 2024.
- 3) Dansk Jægerforbund, 14. november 2024.
- 4) Bæredygtigt Landbrug, 15. november 2024.
- 5) Landbrug & Fødevarer, 15. november 2024
- 6) Naturstyrelsen, 19. november 2024

Nedenfor gennemgås høringssvarene tematisk med angivelse af SGAV's opfølgning herpå.

Høringssvar	Opfølgning
Ad tilknyttede virksomheder (bedriftsbegreb)	
GLS-A: <i>"Det følger af § 1, stk. 5, at: "Reglerne om konditionalitet og social konditionalitet finder tilsvarende anvendelse i tilknyttede virksomheder indberettet i fællesskemaet i medfør af § 5, stk. 2, i bekendtgørelse nr. [XX] af [XX] om 2 bekendtgørelse om ansøgninger m.v. for landbrugere i Tast Selv."</i>	SGAV er meget bevidst om de vidtrækkende konsekvenser, fortolkningen af bedriftsbegrebet indebærer. EU-Kommissionen har i 2024 slået fast, at den danske administration af bedrifter på konditionalitet ikke lever op til EU-rettens krav, og EU-Kommissionen har slået fast, at tidligere tiltag med henblik på at

<p><i>Det følger af § 26, at: "Ved manglende overholdelse af reglerne om konditionalitet og social konditionalitet i en tilknyttet virksomhed som indberettet i fællesskemaet i medfør af § 5, stk. 2, i bekendtgørelse nr. [XX] af [XX] om ansøgninger m.v. for landbrugere i Tast Selv, kan Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø pålægge tilskudsmodtager en administrativ sanktion."</i></p> <p><i>GLS-A er opmærksom på, at ændringen sker som følge af kritik fra EU-Kommissionen. Det ændrer imidlertid ikke på, at det er en voldsom skærpelse, at der fra 2025 kan ske støttetæk for konditionalitet og social konditionalitet på tværs af CVR-numre, hvor en landmand har bestemmende indflydelse, da der i dag kun sker støttetæk inden for det enkelte CVR-nummer.</i></p> <p><i>GLS-A opfordrer kraftigt Trepartsministeriet til at udfordre EU-Kommissionens tolkning."</i></p>	<p>beskytte EU's fonde mod uretmæssige forhold ikke har været tilstrækkelige.</p> <p>SGAV har derfor behov for at foretage strukturelle forandringer på administrationen af bedrifter i forhold til konditionalitet.</p> <p>I 2025 vil ansøgere derfor skulle tilvejebringe oplysninger om tilknyttede virksomheder.</p> <p>I forhold til kontrol og sanktionering, så arbejder SGAV med at fastlægge omfanget af dette for kalenderåret 2025. På baggrund af de indkomne høringsvar har SGAV valgt at fjerne sanktionsbestemmelsen i den udgave af denne bekendtgørelse, der træder i kraft 1. januar. SGAV skal dog gøre opmærksom på, at det forventes, at en ændringsbekendtgørelse til konditionalitet vil blive udstedt i januar måned. I den forbindelse overvejes det, om sanktionsbestemmelsen skal medtages og evt. i ændret form.</p>
<p>Landbrug & Fødevarer:</p> <p>"Indledende bemærkninger</p> <p><i>Den mest betydelige ændring i udkastet til bekendtgørelse for konditionalitet og social konditionalitet er ud over indførelsen af social konditionalitet, at der indføres et nyt bedriftsbegreb for konditionalitet. Dette vil betyde, at virksomheder skal anses som værende én bedrift, hvis samme fysiske eller juridiske person har bestemmende indflydelse over virksomhederne. Af høringsbrevet fremgår det, at tilpasningen sker som følge af kritik fra Europa-Kommissionen.</i></p> <p><i>Den beskrevne ændring af bedriftsbegrebet vil potentielt have vidtrækkende konsekvenser for erhvervet. Omfanget af konsekvenserne, herunder om det begrænser sig til kun at vedrøre konditionalitet, er endnu ikke afklaret. Der er dog uanset omfanget tale om en principiel og alvorlig sag, og Landbrug & Fødevarer opfordrer derfor til, at Ministeriet</i></p>	<p>SGAV henviser til ovenstående svar.</p>

for Grøn Trepert gør alt, hvad der er muligt for at udfordre Europa-Kommissionens tolkning af reglerne.

Efter Landbrug & Fødevarers opfattelse er Kommissionens nye tolkning i direkte modstrid med den afklaring, der kom fra Europa-Kommissionen i forbindelse med indførelsen af styrelsens ekstra kontrol af bagvedliggende ejerforhold (den såkaldte omgængelseskontrol) efter Rigsrevisionens kritik i 2021. Her kontrolleres og sanktioneres der ikke på tværs af CVR-numre, medmindre en bedrift er blevet kunstigt opdelt med det ene formål at skabe en støttefordel. Efter Landbrug & Fødevarers opfattelse fremstår hjemlen til opstramningen ikke entydig, og vi er derfor helt uforstående overfor, hvordan Europa-Kommissionen pludselig er kommet til et helt andet resultat.

Med udgangspunkt i ovenstående opfordrer Landbrug & Fødevarer til, at SGAV udfordrer Kommissionens tolkning på højst mulige niveau, og at en eventuel implementering af det nye bedriftsbegreb udskydes indtil der er sikkerhed for, at dette er den rette tolkning af reglerne.

Konkret i forhold til indholdet af høringsmaterialet og forståelsen af, hvad SGAV planlægger at ændre til 2025, er der imidlertid en række konkrete spørgsmål som kræver hurtig afklaring, hvis det nye bedriftsbegreb implementeres fra 1. januar 2025. Af høringsmaterialet fremgår det, at der kan fastsættes sanktioner for overholdelse af konditionalitet og social konditionalitet i en tilknyttet virksomhed. Det fremgår imidlertid ikke, om det også vil have betydning for, hvordan landmænd skal overholde fx GLM-krav, herunder om overholdelsen af GLM-kravene skal beregnes på tværs af CVR-numre. Landbrug & Fødevarer går ud fra, at dette ikke er tilfældet. Det er dog meget væsentligt, at dette afklares hurtigst muligt, da det har stor betydning for, hvordan ansøgerne skal agere i næste ansøgningsår. I den forbindelse har mange ansøgere allerede på nuværende tidspunkt gennemført markplanlægningen for 2025 uden hensyntagen til eventuelle ændringer på dette område.”

<p>Landbrug & Fødevarer: <u>"Vedr. § 3, nr. 1 og 2,</u> <i>Landbrug & Fødevarer er uforstående overfor styrelsens nye fortolkning af bedriftsbegreb og har særskilte kommentarer hertil nedenfor under § 26. Hvis styrelsen fastholder at operere med en ny fortolkning af bedriftsbegrebet, gør følgende uklarheder sig imidlertid gældende:</i></p> <p><i>I forordning 2115/2021 defineres bedrift og landbruger således:</i></p> <p><i>1) landbruger«: en fysisk eller juridisk person eller en sammenslutning af fysiske eller juridiske personer, uanset hvilken retlig status en sådan sammenslutning og dens medlemmer gives i henhold til national ret, hvis bedriften befinder sig inden for traktaternes territoriale anvendelsesområde som defineret i artikel 52 i traktaten om Den Europæiske Union sammenholdt med artikel 349 og 355 i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde (TEUF), og som udøver en landbrugsaktivitet som fastsat af medlemsstaterne i overensstemmelse med denne forordnings artikel 4, stk. 2</i></p> <p><i>2) »bedrift«: alle de produktionsenheder, der drives landbrugsmæssigt af en landbruger, og som befinder sig på samme medlemsstats område</i></p> <p><i>Bekendtgørelsesudkast er formuleret således, jf. § 3, stk. 1, og 2:</i></p> <p><i>"Tilskudsmodtagere, og tilknyttede virksomheder indberettet i fællesskemaet"</i></p> <p><i>Det fremgår imidlertid af høringsbrevet og af udkast til vejledningen (Miljø), at virksomheder skal anses som værende én bedrift, hvis samme fysiske eller juridiske person har bestemmende indflydelse over virksomhederne.</i></p> <p><i>"tilknyttet" og "bestemmende" indflydelse er ikke det samme. Tilknyttet omfatter alle enheder, hvorimod "bestemmende" alene kan være de</i></p>	<p><i>"Bestemmende indflydelse", jf. selskabslovens § 7, stk. 1, er beføjelsen til at styre en dattervirksomheds økonomiske og driftsmæssige beslutninger.</i></p> <p><i>Når en juridisk eller fysisk person har den "bestemmende indflydelse" over to virksomheder eller selskaber, som driver landbrug, så vil de to enheder være "tilknyttet" og indgå i den samlet bedrift.</i></p> <p><i>SGAV kvitterer for tekstforslaget, men finder ikke anledning til at indarbejde det.</i></p>
---	---

<p>enheder, hvori tilskudsmodtageren har ejer- og stemmeandel på over 50 procent.</p> <p>Derfor bør bekendtgørelsesudkastet tilrettes.</p> <p>Tekstforslag: Tilskudsmodtagere, jf. § 1, og de enheder, hvori tilskudsmodtageren har bestemmende indflydelse, skal overholde de minimumsstandarder for god landbrugs- og miljømæssig stand for jord (GLM-krav), der fremgår af §§ 4-2021, og de lovgivningsbestemte forvaltningskrav om klima, miljø, folkesundhed, plantesundhed og dyrevelfærd, der fremgår af bilag 1 og 2, i hele kalenderåret. Vurderingen af bestemmende indflydelse afgøres efter selskabslovgivningen.”</p>	
<p>Landbrug & Fødevarer: <u>”Vedr. § 26 Administrative sanktioner i tilknyttede virksomheder</u> Der implementeres med bekendtgørelsen en ny definition af bedriftsbegrebet med den begrundelse, at ændringerne er krævet, fordi Kommissionen har påpeget, at den eksisterende model er mangelfuld i forhold til EU-retten.</p> <p>Landbrug & Fødevarer er meget uforstående overfor denne ændring. Det har meget alvorlige konsekvenser, og et er stik imod de afklaringer, som EU-Kommissionen er kommet med i forbindelse med håndteringen af kontrollen af bagvedliggende ejerforhold.”</p>	<p>SGAV henviser til ovenstående svar.</p>
<p>Landbrug & Fødevarer: <u>”Der er en indbyrdes uoverensstemmende beskrivelse af rækkevidden - ”kan” eller automatisk?</u></p> <p>Konditionalitetsbekendtgørelsens § 26 anfører, at ved manglende overholdelse af reglerne om konditionalitet og social konditionalitet i en tilknyttet virksomhed kan SGAV pålægge tilskudsmodtager en administrativ sanktion. Dette understøttes også i høringsbrevet af 18. oktober 2024, hvor det fremgår at ”[det] kan medføre, at hvis en</p>	<p>SGAV foretager den nødvendige præcisering i vejledningen.</p>

<p><i>tilknyttet virksomhed i en bedrift overtræder kravene for konditionalitet og social konditionalitet, vil hele bedriften blive sanktioneret.”</i></p> <p><i>Vejledningen lægger umiddelbart modsat til grund, at sanktionering på tværs af koncernen er automatisk, jf. vejledningerne afsnit 3.2.6, der anfører ”Hvis der sker overtrædelse af konditionalitet i ét af de tilknyttede virksomheder i en bedrift, så vil sanktionen ske på tværs af hele bedriften. Det vil betyde at støttetrækket for landbrugsstøtten vil ske for alle virksomheder i bedriften.”</i></p> <p><i>Landbrug & Fødevarer anmoder styrelsen om at præcisere, hvorvidt en sanktion i én virksomhed altid vil skulle medføre tilsvarende sanktioner i alle tilknyttede virksomheder.</i></p> <p><i>I afkræftende fald, bedes SGAV oplyse om hvilke kriterier, der afgør om en sanktion skal tildeles alle relevante virksomheder i koncernen.”</i></p>	
<p>Landbrug & Fødevarer: <u>”Hjemmel og begrænsning til konditionalitet</u> <i>Det anføres i høringsbrevet, at ”SGAV indtil nu kun er bekendt med, at det nye bedriftsbegreb skal implementeres i konditionalitet og social konditionalitet.”</i></p> <p><i>Det er mundtligt oplyst over for Landbrug & Fødevarer, at hjemlen til den nuværende ændring er fastsat i forordning nr. 2116/2021 artikel 59, stk. 4, der lyder:</i></p> <p><i>”Medlemsstaterne sikrer, at modtagere af støtte fra EGFL og ELFUL giver dem de oplysninger, der er nødvendige for identifikation af dem, herunder, hvis det er relevant, identifikation af den koncern, som de deltager i, jf. artikel 2, nr. 11), i Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2013/34/EU.”</i></p> <p><i>Det er for Landbrug & Fødevarer svært at læse, hvordan artikel 59, stk. 4 i sig selv begrunder, at der kan og skal ske en ændring i bedriftsbegrebet.</i></p>	<p>SGAV anser ikke, at artikel 59, stk. 4, i sig selv begrunder, at der skal ske ændring i bedriftsbegrebet.</p> <p>SGAV har forstået på EU-Kommissionen, at det afgørende er fortolkningen af artikel 3, nr. 1, i forordning EU 2021/2115, og især forståelsen af ”en sammenslutning af fysiske eller juridiske personer, uanset hvilken retlig status en sådan sammenslutning og dens medlemmer gives i henhold til national ret”.</p>

<p>Artiklen giver hjemmel til at kræve identifikation af koncernen, hvor relevant, men den fastsætter ikke i sig selv, hvornår eller hvorfor identifikationen af koncernen er relevant.”</p>	
Ad GLM-krav	
<p>Landbrug & Fødevarer: <u>”GLM 1: Opretholdelse af permanente græsarealer</u> Landbrug & Fødevarer vil gerne have uddybet, hvorfor kravet ikke fremgår af konditionalitetsbekendtgørelsen.”</p>	<p>Af CAP-planens afsnit om GLM 1, som ikke forventes ændret til 2025, fremgår blandt andet:</p> <p>”Hvis andelen af permanent græs falder i forhold til 2018 træder følgende krav i kraft: 1. Hvis andelen af permanent græs falder med mindst tre pct. i forhold til ratioen, kan der indsættes restriktioner mod omlægning eller opløjning i det indeværende år og efterfølgende år, så det forhindres, at der sker yderligere fald. 2. Hvis andelen af permanent græs falder med mindst fem pct. i forhold til ratioen, skal alle landbrugere genetablere arealer med permanent græs.”</p> <p>Fraværet af bestemmelser om GLM 1 i bekendtgørelsen skyldes, at der ikke har været et sådant fald i andelen af permanent græs i Danmark, at det har aktualiseret restriktioner eller genetableringspligt.</p>
<p>Landbrug & Fødevarer: <i>”I vejledningens afsnit 6.3, side 33, står der ”mindst”. Det bør ændres til ”mere end” i første linje i begge delafsnit.</i></p> <p><i>Teksten i andet delafsnit af afsnit 6.3 er misvisende og bør fjernes eller ændres. Der står, at alle landbrugere skal genetablere arealer med permanent græs, som har været omlagt indenfor de seneste 2 år. Som det står i afsnit 6.4 (4. afsnit), så vil kravet være en hel eller delvis genetablering, eller etablering af et nyt areal med permanent græs.”</i></p>	<p>Bemærkningen behandles ifm. høringen over vejledninger om konditionalitet for 2025 (miljø- og dyreområdet). Høringssvarnotat lægges på følgende side på Høringsportalen: https://hoeringsportalen.dk/Hearing/Details/69207.</p>
<p>Landbrug & Fødevarer: <u>”GLM 4: 3-meter-bræmmer</u> Jf. § 6 i konditionalitetsbekendtgørelsen, skal der være 3-meter-bræmmer på de vandløb og søer, der er omfattet af vandløbslovens § 69, stk. 1.</p>	<p>Bemærkningen behandles ifm. høringen over vejledninger om konditionalitet for 2025 (miljø- og dyreområdet). Høringssvarnotat lægges på følgende side på Høringsportalen: https://hoeringsportalen.dk/Hearing/Details/69207.</p>

<p><i>Imidlertid udstiller SAGV et kortlag med 3 metersbræmmer i InternetMarkKort, der er behæftet med fejl.</i></p> <p><i>Kortlaget viser bræmmer for vandløb, der ikke er omfattet vandløbslovens § 69, stk. 1, og i andre tilfælde mangler der at blive vist bræmmer for vandløb, der er omfattet af vandløbslovens § 69 stk. 1.</i></p> <p><i>Det er derfor meget vigtigt, at ansøger gøres tydeligt opmærksom på dette i styrelsens vejledninger, særligt i afsnit 25,4, på side 74 i vejledningen på miljøområdet, samt at der gives anvisninger til, hvad ansøger skal gøre i situationer, hvor kortet ikke er korrekt.</i></p> <p><i>Det er yderligere meget vigtigt, at kortlaget hurtigst muligt opdateres, så alle kommuner får indberettet alle vandløb, der er omfattet af vandløbslovens § 69, stk. 1.”</i></p>	
<p>Landbrug & Fødevarer: <u>”GLM 5: Pløjeforbud på erosionsfølsomme områder</u> Landbrug & Fødevarer kvitterer for, at der nu, jf. § 9, pkt. 4 og den tilhørende vejledningstekst indføres en undtagelse fra kravet, der gælder for arealer med forekomst af majshalvmøl og aksløberens larve. Landbrug & Fødevarer er dog ærgerlige over, at denne undtagelse ikke er blevet indført allerede med virkning fra 2024.</p> <p><i>I vejledningsteksten (Miljø) fremgår det, at ansøgeren skal sikre dokumentation for forekomsten af de nævnte skadedyr, og at dokumentationen kan udgøres af fotos, som viser forekomsten af skadedyrene. Landbrug & Fødevarer mener i den forbindelse, at det bør være tilstrækkeligt, hvis der foreligger en tilladelse til bekæmpelse fra de nationale myndigheder.”</i></p>	<p>Bemærkningen behandles ifm. høringen over vejledninger om konditionalitet for 2025 (miljø- og dyreområdet). Høringssvarnotat lægges på følgende side på Høringsportalen: https://hoeringsportalen.dk/Hearing/Details/69207.</p>
<p>Landbrug & Fødevarer: <u>”GLM 6: Jorddækkekravet</u></p>	<p>SGAV er opmærksom på forskellene i de nævnte regelsæt, som er opstået, fordi formålet med GLM 6 og de nationale jordbearbejdningsregler er forskellige – henholdsvis jordens</p>

<p><i>Det er helt overordnet et stort problem, at GLM 6-kravet om jorddække, ikke følger de samme regler og undtagelser som for de dyrkningsrelaterede tiltag. Der gælder forbud mod jordbearbejdning forud for forårssåede afgrøder i plantedækkebekendtgørelsen.</i></p> <p><i>Det er til stor forvirring for alle, der arbejder med at formidle viden om disse regler, herunder planteavlskonsulenter og ansatte i SGAV. Dermed giver det også forvirring hos ansøgerne, der skal overholde begge regelsæt.”</i></p>	<p>dyrkningsmæssige potentiale og næringsstofudvaskning. Det var derfor ikke muligt at opnå EU-Kommissionens godkendelse af fuldt ud ensrettede regelsæt.</p>
<p>Landbrug & Fødevarer: <u>”Majshalvmøl og aksløberens larve</u></p> <p>Landbrug & Fødevarer kvitterer for, at der nu, jf. § 9, pkt. 4 og den tilhørende vejledningstekst indføres en undtagelse fra kravet, der gælder for arealer med forekomst af majshalvmøl og aksløberens larve. Landbrug & Fødevarer er dog ærgerlige over, at denne undtagelse ikke er blevet indført allerede med virkning fra 2024.</p> <p>I vejledningsteksten (Miljø) fremgår det, at ansøgeren skal sikre dokumentation for forekomsten af de nævnte skadedyr, og at dokumentationen kan udgøres af fotos, som viser forekomsten af skadedyrene. Landbrug & Fødevarer mener i den forbindelse, at det bør være tilstrækkeligt, hvis der foreligger en tilladelse til bekæmpelse fra de nationale myndigheder.”</p>	<p>Bemærkningen behandles ifm. høringen over vejledninger om konditionalitet for 2025 (miljø- og dyreområdet). Høringssvarnotat lægges på følgende side på Høringsportalen: https://hoeringsportalen.dk/Hearing/Details/69207.</p>
<p>Landbrug & Fødevarer: <u>”Jorddække</u></p> <p><i>I § 10, pkt. 1 foreslås ”Afgrøde” erstattet med ”jorddække”, så der ikke er tvivl om, at etablering af efterafgrøder indgår i muligheden under § 8 stk. 10.</i></p> <p><i>Teksten foreslås ændret til: ”I forbindelse med omlægning til andet jorddække, hvis jorddækket sås senest 4 uger efter jordbehandlingen.</i></p>	<p>SGAV har på baggrund af bemærkningen ændret bestemmelsens formulering, så den har følgende ordlyd:</p> <p>”Fravær af jorddække udgør ikke en overtrædelse af § 8, stk. 1-3, når det skyldes jordbehandling som omhandlet i følgende tilfælde:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) I forbindelse med omlægning til anden afgrøde eller efterafgrøde, hvis afgrøden eller efterafgrøden sås senest 4 uger efter jordbehandlingen. Hvor der er tale om omlægning fra

<p><i>Hvor der er tale om nyt jorddække efter græsfrøafgrøder, kan såning dog ske frem til senest 6 uger efter jordbehandlingen”.</i></p> <p><i>Alternativt skal det fremgå klart, at en afgrøde her, kan være en efterafgrøde.”</i></p>	<p>græsfrøafgrøder, kan såning dog ske frem til senest 6 uger efter jordbehandlingen.”</p>
<p>Landbrug & Fødevarer: <u>”Undtagelse for frøafgrøder</u> <i>I vejledningens afsnit 27.2.2, side 78, beskrives den undtagelse der gælder for arealer, hvor der det følgende år skal dyrkes frøafgrøder.</i></p> <p><i>Denne undtagelse kan for nuværende ikke finde anvendelse i marken, da disse arealer ikke har en undtagelse under det dyrkningsrelaterede tiltag, der vedrører forbud mod jordbearbejdning forud for forårssåede afgrøder. Landbrug & Fødevarer har et stort ønske om at dette gøres muligt i forhold til reglerne om dyrkningsrelaterede tiltag.</i></p> <p><i>Det bør indtil den nationale lovgivning justeres fremgå tydeligt i denne vejledning at reglerne for dyrkningsrelaterede tiltag ikke tillader denne praksis, så landmænd ikke uforvarende kommer til at overtræde national lovgivning. Det er ikke tilstrækkeligt, at der indsat en tekst på side 81 i afsnittet ”Sammenhæng til nationale regler”.”</i></p>	<p>Bemærkningen behandles ifm. høringen over vejledninger om konditionalitet for 2025 (miljø- og dyreområdet). Høringssvarnotat lægges på følgende side på Høringsportalen: https://hoeringsportalen.dk/Hearing/Details/69207.</p>
<p>Dansk Jægerforbund: <i>”Vedrørende GLM krav 6: Danmarks Jægerforbund anbefaler, at §8 ændres således at der forud for forårssåede afgrøder skal være jorddække frem til 1. februar uanset jordtype. Urørte stubmarker og efterafgrøder tilbyder et godt levested til åbenlandsarterne i landbrugslandet hen over vinteren.”</i></p>	<p>SGAV noterer sig Dansk Jægerforbunds kommentar.</p> <p>Bestemmelserne om GLM 6 har ophæng i den danske strategiske CAP-plan, som er godkendt af EU-Kommissionen efter forhandlinger mellem Danmark og EU-Kommissionen.</p> <p>Af CAP-planens afsnit om GLM 6 fremgår blandt andet: ”[...] Der er tre følsomme perioder: a) Fra høst til 1. oktober: Alle relevante arealer i Danmark er omfattet, undtagen kartofler og planteskoleafgrøder. Krav om jorddække på tunge lerjorder (JB 7 – 9) og arealer med roer gælder indtil 1. oktober.</p>

	<p>b) Fra høst til 20. oktober: Omfattede arealer er arealer med lettere lerjorder (JB 5 – 6, 10, 11), sandet jord (JB 1 – 4), alle afgrødetyper. Krav om jorddække på lettere lerjorder (JB 5 – 6, 10, 11), gartneriafgrøder og flerårige vedplanter gælder indtil 20. oktober.</p> <p>c) Fra høst til 1. februar det følgende år: Arealer med sandet jord (JB 1 – 4) er omfattet. Krav om jorddække på sandet jord gælder indtil 1. februar.</p> <p>Danmark anvender fodnoten til GLM 6 der fastsætter, at medlemsstater kan tilpasse minimumsstandarderne med forbehold for den korte vækstsæson på grund af længden og hårdheden af vinterperioden. Med henvisning til den danske vækstsæson, er der således fastsat tre følsomme perioder på baggrund af jordtype og afgrødetype. I Danmark er det eksempelvis nødvendigt at foretage jordbearbejdning på lerjorder i efteråret for at forberede såbed forud for en vårsået afgrøde. På tunge lerjorder (JB 7 – 9) er der fastsat en kortere periode (periode a) fordi landbrugere her har behov for at jordbearbejde tidligere, da høj nedbør i efteråret betyder, at der ikke kan køres i marken uden at skabe strukturskader. Yderligere er visse afgrødetyper fastsat i periode a) og b) af hensyn til den sene høst der betyder, at det ikke er muligt at etablere nyt plantedække efter høst.”</p> <p>Det gengivne forventes at fremgå i den danske CAP-plan for 2025, som dog endnu afventer Kommissionens godkendelse. Indholdsmæssigt stemmer det gengivne overens med de danske CAP-planer for 2023 og 2024.</p>
<p>Naturstyrelsen:</p> <p>”Der ønskes en undtagelse for arealer hvor der laves anlæg til Klimalavbundsprojekter og Vand- og Klimaprojekter ved f.eks. anlægsarbejder, der ødelægger dele af markens plantedække. Det drejer sig f.eks. om fjernelse af arealernes dræning, lukning af grøfter, fjernelse af brønde og pumper, afbrydelse af drænledninger mv. Disse arbejder vil typisk punktvis og linievis føre til blottet jord, ligesom der kan være behov for afskrab af jord i mindre flader i marken til dækning</p>	<p>SGAV noterer sig Naturstyrelsens ønske, idet en decideret undtagelse vil kræve en ændring af den strategiske CAP-plan for Danmark, som kræver Kommissionens godkendelse og først vil være mulig fra 2026.</p> <p>SGAV bemærker, at mindre overtrædelser af jorddækkekravet efter omstændighederne vil kunne anses for ubetydelige i forhold til formålet med kravet. I disse tilfælde anvendes ikke sanktioner, jf. artikel 85, stk. 3, i forordning (EU) 2021/2116.</p>

<p>af grøfter. Risikoen for tab af næringsstoffer er minimal, da anlægsarbejdet ikke er fladedækkende. Det er væsentligt for fremdriften i projekterne, at de kan gennemføres også i efterår/vinter, derfor ønskes indsat en undtagelse for disse projekter.”</p>	
<p>Landbrug & Fødevarer: <i>”[...]sagsbehandlingen af eventuelle overtrædelser af GLM7 og GLM8 kravene er uforholdsvis lang, hvilket udgør et stort problem. Indtil videre er der kun sendt meget få afgørelser ud i forhold til 2023. Vi går nu snart ind i ansøgningsåret 2025 uden at ansøgerne kender konsekvenserne for ansøgningsåret 2023.</i></p> <p><i>Eftersom satellitkontrollen spiller en central rolle i forhold til kontrollen af de to krav, vil Landbrug & Fødevarer gerne understrege vigtigheden af, at SGAV fuldt ud udnytter de muligheder der ligger i EU-Lovgivningen for at nedsætte sanktionen. Ved satellitkontrol er der de facto tale om en 100 pct. kontrol, og dermed er der ikke behov for at sikre, at sanktionerne har en afskrækkende effekt. Det er således Landbrug & Fødevarers klare holdning, at overtrædelser, der opdages på baggrund af den satellitbaserede kontrol bør behandles mere lempeligt og som udgangspunkt med anvendelse af støttenedsættelse på maksimalt 0,5 procent.”</i></p>	<p>SGAV beklager den lange sagsbehandlingstid for de omhandlede sager vedrørende ansøgningsåret 2023. SGAV kan desværre ikke aktuelt oplyse, hvornår sagerne vil være færdigbehandlede. Der vil hurtigst muligt blive lavet en plan for, hvornår sagerne skal behandles.</p> <p>SGAV noterer sig desuden det, som Landbrug & Fødevarer anfører om sanktionsniveauet. SGAV har ikke mulighed for på forhånd at forholde sig konkret til, hvordan sanktionsniveauet vil blive for de nævnte sager, da det afhænger af de konkrete sagers karakter. SGAV kan dog generelt henvise til afsnit 2.1.1 og 3.1.6 i vejledningen om sanktionssystemet for konditionalitet, som er tilgængelig via følgende link: https://lbst.dk/Media/638499831703864314/4_Ny - Vejledning om sanktionssystemet for konditionalitet.pdf.</p> <p>Af de nævnte vejledningsafsnit fremgår, at SGAV generelt anvender et lavere sanktionsniveau ved utilsigtede overtrædelser opdaget ved satellitmonitorering end ved øvrige overtrædelser under konditionalitet.</p>
<p>Dansk Jægerforbund: <i>”Vedrørende GLM krav 7: Danmarks Jægerforbund mener at § 11 stk. 6 er en direkte omgåelse af intentionerne bag kravet om afgrøderotation. Det er efterhånden ved at være normal praksis, at der udsås græs som efterafgrøder i majs bla. Som følge af efterafgrødekrav. Udlæg af græs som efterafgrøde sikrer ikke variation i sædskiftet, når der igen dyrkes majs året efter. Dermed løser denne undtagelse ikke problemstillinger ved et presset sædskifte som fx opformering af problemukrudt og svampesygdomme, der kræver en øget pesticidanvendelse. Ligeledes giver undtagelsen fortsat mulighed for, at markarealerne i de kvægtætte områder næsten</i></p>	<p>Formålet med reglen anses for at være opfyldt, når græsset er sået i udlæg i majs senest ved udgangen af juni måned, og græsset efter høst af majs fastholdes på arealet frem til den 1. februar året efter. Dette er i overensstemmelse med CAP-planen, som er godkendt af EU-Kommissionen.</p>

<p><i>udelukkende dyrkes med majs på det høje jord og græs på den lavere jord uden nogen form for rotation af afgrøder og variation i landskabet.”</i></p>	
<p>Landbrug & Fødevarer: <u>”Forenklingsspakken fra EU – afgrødediversificering skal være en mulighed i Danmark</u> Landbrug & Fødevarer er skuffet over, at mulighederne for at justere GLM 7-kravet i forenklingsspakken fra EU ikke foreslås udnyttet i Danmark. Forenklingsspakken giver medlemslandene mulighed for at tilbyde landmændene, at de kan opfylde kravet om afgrøderotation (GLM 7) i form af afgrødediversificering (som i forrige reformperiode).</p> <p>Det mener Landbrug & Fødevarer, at Danmark skal udnytte.</p> <p>For langt hovedparten af landmændene – men også for Landbrugsstyrelsen – vil denne mulighed medføre en ganske betydelig forenkling samtidigt med, at der ikke er betydelige agronomiske eller miljømæssige begrundelser for at fastholde den nuværende regel. Men som vi forstår det nye regelsæt, så skal muligheden for afgrøderotation opretholdes. Landbrug & Fødevarer forslår derfor, at alle landmænd får mulighed for at opfylde GLM 7 enten ved at anvende afgrødediversificering (i samme form som i forrige reformperiode) eller ved at anvende afgrøderotation.</p> <p>Samtidig forenkles rotationskravet, så kravet alene består af et krav om årlig rotation på alle marker. Det er i den forbindelse fortsat vigtigt at sikre, at der ikke er særlige produktionsformer, som kommer i klemme ved en forenklet model. Det gælder blandt andet for fx kartoffeldyrkere, som årligt bytter jord med andre landmænd.”</p>	<p>SGAV skal bemærke, at fastholdelse af afgrøderotation under GLM 7 er godkendt af ministeren og forligskredsen. Der henvises til den tidligere dialog herom.</p>
<p>Landbrug & Fødevarer: <u>”Majs med græsudlæg</u> Landbrug & Fødevarers forslag vedrørende forenklingsspakken aktualiseres yderligere af, at kravet i konditionalitetsbekendtgørelsens § 11 stk. 2, hvor en afgrøde maksimalt må dyrkes på samme areal 3 år i</p>	<p>SGAV bemærker, at der frem mod ansøgningsrunden 2025 udarbejdes et kortlag i IMK, som automatisk identificerer arealer, hvor der i 2025 skal anmeldes en ny afgrødekategori. Landbruger skal derfor ikke manuelt kigge tre år tilbage. Af kortlaget vil de marker også fremgå, hvor landbrugeren fortsat kan anmelde majs med græsudlæg, selvom</p>

<p><i>træk, vil gælde for første gang i 2025. Dette krav kan komme til at give en række administrative udfordringer, da arealanvendelsen skal spores 3 år tilbage i tid. Desuden står vi den situation, at Landbrugsstyrelsen (nu SGAV), har lukket ned for muligheden for at ændre afgrødekoder efter ændringsfristen i maj. Dermed kan der være marker, som har været anmeldt forkert, men som ikke har været fanget i forbindelse med arealanvendelseskontrollen. Det er vigtigt, at SGAV her tager hensyn til den reelle arealanvendelse, og ikke laver afgørelser på baggrund af fejlanmeldte arealer. Her er det også væsentligt, at det bliver muligt at korrigere afgrødekoden for majs med græsudlæg. Det skal være muligt at få ændret afgrødekoden både i 2023 og 2024, til den nye afgrødekode 218 Majs med græsudlæg, hvis ansøger kan dokumentere, at der har været græsudlæg i marken.</i></p> <p><i>Af § 11 stk. 5 fremgår det, at vinterafgrøder og vårafgrøder anses som tilhørende to forskellige afgrødekategorier. I Fællesskemaet for 2024 introduceres der 3 nye afgrødekoder for "efterårssået vårsæd". SGAV har tilkendegivet overfor SEGES Innovation, at disse afgrøder vil blive betragtet som "vintersæd" under GLM7. Det er vigtigt, at SGAV informerer tydeligt omkring dette i vejledningen til GLM7."</i></p>	<p>der har været anmeldt majs med græsudlæg i de foregående år. Det er korrekt, at det ikke vil være muligt at berigtige kortlaget.</p> <p>Bemærkningen vedr. § 11 stk. 5, behandles ifm. høringen over vejledning om konditionalitet.</p>
<p>Landbrug & Fødevarer: <u>"Mangler eksempler</u> <i>I vejledningens afsnit 8.1 på side 82, bør der indsættes eksempler på, hvordan delkrav 1 og delkrav 2 skal forstås, svarende til de eksempler der tidligere fremgik af styrelsens FAQ om GLM7 Afgrøderotation. Hvis ikke eksemplerne indsættes i vejledningen, bør der i det mindste være et link til eksempler på styrelsens hjemmeside.</i></p> <p><u>Redaktionelle kommentarer til vejledningens afsnit 28.4, side 85-86 Delafsnittet med overskriften "Referenceår": Her findes teksten": Det vil sige, at GLM 7.1.2 skal være opfyldt på et omdriftsareal første gang i kalenderåret 2025, hvis der ikke inden da, er sket det nødvendige sædskifte"</u></p>	<p>Bemærkningen behandles ifm. høringen over vejledninger om konditionalitet for 2025 (miljø- og dyreområdet). Høringssvarnotat lægges på følgende side på Høringsportalen: https://hoeringsportalen.dk/Hearing/Details/69207.</p>

<p><i>Dette bør ændres til en mere forståelig tekst, som f.eks.: "Det vil sige, at GLM 7.1.2 skal være opfyldt på et omdriftsareal første gang i kalenderåret 2025, hvis der har været samme afgrødekategori i 2022, 2023 og 2024"</i></p> <p><i>Delafsnittet med overskriften "Afgrødekategori": Her kunne det med fordel nævnes, hvad efterårssået vårsæd regnes som, da det er nyt. Se bemærkninger ovenfor vedr. indholdet af denne ændring</i></p> <p><i>Delafsnittet med overskriften "Arealer med majs og tidligt høstede spisekartofler": Det bør være muligt under ansøgningsrunden i 2025, at få ændret afgrødekoden tilbage i både 2023 og 2024, til den nye afgrødekode 218 Majs med græsudlæg, hvis ansøger kan dokumentere, at der har været græsudlæg i marken.</i></p> <p><i>Når der i afsnittet beskrives "majs med græsudlæg" og "majs uden græsudlæg", så er det vigtigt, at den specifikke afgrødekode som skal anvendes, anføres i teksten samtidig. Majs vil nærmest altid blive etableret med græsudlæg, hvor græsudlægget enten anvendes til GLM 7 eller som efterafgrøde. Generelt skal teksten skal være mere tydelig."</i></p>	
<p>Landbrug & Fødevarer: <i>GLM 8: Bevarelse af landskabstræk og forbud mod beskæring</i> "Der står i § 24, 1 pkt. "...efter anmodning fra landbruger..." i forhold til registrering af en GLM-sø. Det er uklart hvad dette betyder, da nærmest alle GLM-søer er udpeget af SGAV enten tilbage i 2014 eller i 2019. Det er derved ikke ansøger, der har anmodet om få søen med på GLM-sø kortlaget."</p>	<p>Det antages, at der retteligt menes § 14, nr. 1. Den anmodning, som omtales i § 14, nr. 1, består i, at landbruger i forbindelse med sin ansøgning i fællesskemaet vælger at registrere en som GLM-sø, der skal fastholdes og vedligeholdes, og som herefter kan indgå i opfyldelsen af kravet om 4 pct. ikke-produktive elementer og arealer (fra 2025 "GLM 10").</p> <p>SGAV bemærker, at det er ansøgers ansvar at indberette i fællesskemaet, jf. ansøgningsbekendtgørelsen, hvilke arealer der opfylder mindsteandel af landbrugsareal afsat til ikke-produktive områder eller landskabstræk som omhandlet i Bilag III til forordning (EU) 2021/2115. I forbindelse med indberetningen af disse arealer i</p>

	<p>ansøgningen skal ansøger sikre, at de indberettede oplysninger er korrekte, således at SGAV kan behandle ansøgningen på det rette grundlag. Det ligger i indberetningen, at ansøger skal sikre, kortgrundlaget er korrekt, da dette er en del af indberetningen af arealerne.</p> <p>Der henvises nærmere til afsnittene om GLM 8 og GLM 10 i udkastet til vejledning om konditionalitet for 2025, som også er sendt i høring, jf. følgende link: https://hoeringsportalen.dk/Hearing/Details/69207.</p>
<p>Landbrug & Fødevarer:</p> <p><i>"I § 15, står der vedr. forbud mod beskæring, at dette krav gælder buskads og træer "beliggende på landbrugsarealer". Samme formulering findes i vejledningens afsnit 34.1. Landbrug & Fødevarer går ud fra, at dette betyder arealer beliggende i markblok. Landbrug & Fødevarer vil gerne have en bekræftelse på, at dette er korrekt.</i></p> <p><i>Det er vigtigt, at der foreligger mulighed for at flytte perioden hvori forbuddet mod beskæring gælder. Fx i situationer hvor foråret og vinteren har været så våd, så det ikke har været muligt at færdes på de arealer, hvor der skal beskæres træer og buske, inden den 15. marts."</i></p>	<p>Forbuddet mod beskæring gælder for træer og buske på ikke-produktive elementer som omhandlet under GLM 10 i bekendtgørelsesudkastet samt alle andre træer og buske på bedriftens landbrugsarealer, der ikke indgår i erhvervsmæssig produktion af fødevarer og foder m.v. som permanente afgrøder eller lavskov. Landbrugsareal omfatter efter bekendtgørelsesudkastets § 2, nr. 5, omdriftsareal, herunder brak, areal med permanente afgrøder og permanente græsarealer.</p>
<p>Landbrug & Fødevarer:</p> <p><i>"I vejledningens afsnit 34.1 fremgår det, at der ikke er nogen undtagelser til kravet. Men i bekendtgørelses § 10, står der at tilskudsmodtagere er fritaget for administrative sanktioner såfremt landbrugsarealet ikke overstiger 10 ha. Det er vel en bagatelgrænse ift. konditionalitet, som kan komme i spil for flere administrative krav."</i></p>	<p>Det står ikke klart for SGAV, hvad der menes med bemærkningen, som er angivet under overskriften "GLM 8: Bevarelse af landskabstræk og forbud mod beskæring" i høringssvaret. Der gælder ikke en særlig undtagelse fra GLM 8 pga. størrelsen af bedriftens landbrugsareal. Derimod gælder efter bekendtgørelsesudkastets § 23, stk. 5, en generel undtagelse fra administrative sanktioner for bedrifter med landbrugsareal, der ikke overstiger 10 ha. Denne fritagelse for sanktioner gælder for alle overtrædelser af konditionalitetskrav, hvorfor den ikke angives ift. alle de enkelte konditionalitetskrav i vejledningerne om konditionalitet. Landbrug & Fødevarer er velkommen til at rette henvendelse til SGAV ved spørgsmål i denne forbindelse.</p>

<p>Landbrug & Fødevarer:</p> <p><i>GLM 10: Mindste andel af ikke-produktive arealer</i></p> <p>Der indføres i §§17-21 et nyt GLM 10 krav, som genindfører kravet om etablering af 4 pct. ikke produktive arealer som et ekstra nationalt krav i Danmark. Dette til trods for, at kravet netop er blevet afskaffet i EU-lovgivningen.</p> <p>Som Landbrug & Fødevarer også har udtrykt tidligere, er der tale om et unødvendigt selvmål af regeringen med mærkbare konsekvenser for både landbruget og omgivelserne. Der er tale om unødigt bureaukrati og midlertidig braklægning, som bremser landmændene i at bruge de selv samme jorde til fødevareproduktion eller til tiltag, der rent faktisk ville gøre en reel forskel for naturen og klimaet.</p> <p>Det eneste, der med sikkerhed opnås ved at en dansk enegang på et krav om 4 pct. ikke produktive arealer, er, at danske landmænd får ringere konkurrencevilkår end vores europæiske kolleger.</p> <p>Det er vigtigt, at der følges op på udtalelserne fra Jeppe Bruus, minister for grøn trepart, om at der fra 2026 bør gås nye veje, så arealomlægningen målrettes, jf. intentionerne i den grønne trepart. Det er helt afgørende for Landbrug & Fødevarer, at kravet forsvinder i 2026.</p> <p>I den mellemliggende periode, indtil kravet fjernes, er der brug for nogle tilpasninger af kravet, så det kan fungere bedre for de danske landmænd. Det drejer sig blandt andet om følgende:</p> <p>Forbudsperiode: Det skal være muligt at slå en brakmark, der indgår i 4 pct. kravet (eller i ordningen for biodiversitet & bæredygtighed) i forbudsperioden, hvis dette kræves af hensyn til risiko for krydsbestøvning til marker, hvor der dyrkes markfrø, der i givet fald ikke ville kunne certificeres. Det samme gælder i forhold til at bekæmpe giftige, aggressive eller uønskede plantearter, som fx flyvehavre, kæmpebjørneklo, brændenælder og tidsler. Læs mere om dette i de</p>	<p>SGAV noterer sig Landbrug & Fødevarers generelle og konkrete bemærkninger om videreførelsen af kravet om 4 pct. ikke-produktive elementer og arealer.</p> <p>GLM 10 viderefører det nævnte krav, idet CAP-planens indhold som udgangspunkt ikke ændres, bortset fra hvad der følger af det ændrede forordningsgrundlag med hensyn til afskaffelsen af det obligatoriske 4 pct.-krav under GLM 8.</p> <p>SGAV vurderer det på den baggrund ikke muligt at ændre reglerne fsva. Landbrug & Fødevarers bemærkninger vedrørende forbudsperiode, "undtagelse ved meget græs", afgræsning, gåsebrak, krydsbestøvning og bekæmpelse af uønskede arter.</p> <p>Med hensyn til det, som Landbrug & Fødevarer har anført om "midlertidige dispensationer", bemærkes, at muligheden for efter artikel 13, stk. 2a, at give tilladelse til midlertidig fravigelse af krav såsom frister og perioder fastsat i disse normer, hvor vejrforholdene forhindrer landbrugere og andre støttemodtagere i at opfylde disse krav i et givet år, gælder generelt for GLM-kravene. Muligheden gælder således også for GLM 10, uanset at denne ikke er udtrykkeligt anført i bekendtgørelsesudkastet. SGAV har udtrykkeligt anført muligheden i bekendtgørelsesteksten om GLM 5, GLM 6 og GLM 7, jf. hidtil § 21, stk. 5, i bekendtgørelse om konditionalitet for 2024. Det er således vurderet, at den snævre mulighed for midlertidig fravigelse er relevant for disse GLM-krav. På baggrund af Landbrug & Fødevarers høringssvar har SGAV valgt at bevare den hidtidige § 21, stk. 5, (§ 23, stk. 5), som for god ordens skyld udbredes til alle GLM-krav, uden at der dog hermed er tilsigtet indholdsmæssige ændringer.</p> <p>Med hensyn til bemærkningen om bruttoarealmodellen henvises til opfølgningen på Landbrug & Fødevarers uddybende bemærkning nedenfor.</p>
--	---

<p>tre efterfølgende afsnit.</p> <p>Undtagelse ved meget græs: Alle bedrifter med mere end 75 pct. græs bør undtages GLM 10 kravet, uanset hvilke afgrødekoder der anvendes på arealet.</p> <p>Midlertidige dispensationer: Det skal være muligt at lave midlertidige dispensationer for frister og krav under GLM 10 ved problematiske vejrforhold, på lige fod med den mulighed, som forenklingsspakken har givet i fht. bl.a GLM 6, 7 og 8.</p> <p>Bruttoarealmodellen: Mulighederne for anvendelse af markkrat og småbiotoper skal ikke indskrænkes til kun at omfatte 20 pct. af markens areal. En række eksisterende småbiotoper og markkrat vil ikke længere kunne anvendes til GLM 10 (tidl. GLM 8). Læs mere i længere nede i høringssvaret.</p> <p>Permanent græs: Slåningsbrak anmeldt under GLM 8 tæller ikke med som græs i optælling til hvornår et areal bliver til permanent græs. Det er vigtigt, at den samme regel kommer til at gælde under det kommende GLM 10 krav.</p> <p>Frist for blomster/bestøverbrak: Fristen for etablering af blomster/bestøverbrak er fastlagt til senest 30. april, med mulighed for udskydelse. Aarhus universitet har vurderet, at såning 14 dage senere ikke har væsentlig betydning for formålet med blomster/bestøverbrak. Fristen kan derfor uden problemer fastlægges til 14. maj frem for 30. april. Læs mere i Landbrug & Fødevarers høringssvar til grundbetalingsbekendtgørelsen.</p> <p>Afgræsning: Der bør gives mulighed for afgræsning af GLM 10 arealerne.</p> <p>Gåsebrak: Det skal være muligt at etablere brakmarken på en måde, så den bliver særligt attraktiv for vilde gæs, fx ved at iså striber med raps.</p>	<p>SGAV vil orientere særskilt om betydningen af, at et areal udlægges som slåningsbrak til opfyldelse af GLM 10 for optælling mht. permanent græs.</p>
---	---

Nedenfor er der indsat en række uddybende kommentarer til både bekendtgørelse og vejledning vedr. GLM 10:

Mulighederne for aktiviteter i forbudsperioden skal udvides

På brakarealer, der anvendes til opfyldelse af GLM 10, må der i forbudsperioden fra 1. maj til 31. juli alene ske selektiv bekæmpelse af kæmpebjørneklo og flyvehavre. Dette er alt for restriktivt, og set i lyset af, at GLM 10 kravet nu defineres nationalt, er det vigtigt, at der fremadrettes blødes væsentligt op på denne meget restriktive praksis. I udgangspunktet bør reglerne under GLM 10 ensrettes med reglerne for grundbetaling, hvor der i dag er flest muligheder i forhold til bekæmpelse af uønskede arter. Det væsentlige er følgende:

Slåning for at undgå krydsbestøvning skal være tilladt i forbudsperioden

Det er meget vigtigt, at muligheden for at udføre slåning af brakarealer i forbudsperioden indenfor afstandsforpligtelserne i bekendtgørelse om markfrø og sædekorn fortsætter, og dermed genindføres i bekendtgørelsen.

Det er vigtigt, at frøavlerne har mulighed for at overholde de lovpligtige afstandskrav, der fremgår af I bilag 3, pkt. II, stk 1, a) i bekendtgørelse om markfrø (nr. 1221 af 30/8-2022). Kravet er direkte refereret herunder: [udeladt]

Det er nødvendigt at give mulighed for slåning i forbudsperioden for at overholde den nationale lovgivning vedr. afstandsforpligtelser for frøproduktion.

Mulighederne for bekæmpelse af uønskede arter skal udvides

Som i grundbetalingsbekendtgørelsen, skal det være muligt at bekæmpe vår- og engbrandbæger, agerrævehale, agertidsler, kæmpebjørneklo og flyvehavre i forbudsperioden. Derudover skal det også være muligt at

bekæmpe andre problemarter indenfor forbudsperioden. Der er også et ønske om at kunne bekæmpe bynke.

Det er en udfordring ikke at kunne afslå aggressive ukrudtsarter som tidsler og problematisk græsukrudt. Der sker i disse år en stor opformering af græsukrudt i mange marker og flere bestande er resistente, så ukrudtsmidlerne ikke længere giver effekt. Flere bruger brak som en mulighed for at begrænse udbredelsen og placerer det i foragre etc. I disse brakmarker vil der ofte ske en opformering af de problematiske og aggressive græsukrudt og netop i forbudsperioden vil de sætte spiredygtige frø. Frøene vil kunne give en yderligere opformering i brakmarken, men der er også risiko for at bestandene bliver spredt ind i den tilstødende dyrkede mark med vildt, hvori frøene sætter sig fast. Det ses ofte, at der i dyreveksler ses ukrudtsfrø fra hanespore eller agerrævehale. Dermed vil spredning af græsukrudt fra disse brakmarker blive et problem og øge pesticidforbruget.

Det samme gør sig gældende for slåning af store tidselbestande. Netop i forbudsperioden vil der ske en frøspredning med vind ind i tilstødende marker, og der ses mange flere tidsler i dyrkede marker nu end tidligere. Indflyvning af frø fra brakmarker giver øget behov for bekæmpelse af rodukudt med større pesticidforbrug i tilstødende marker. Derfor vil det være fagligt korrekt at kunne afslå og bekæmpe tidselkolonier i alle typer brakmarker, men evt. med den tilføjelse, at slåning skal kunne udføres fra 15. juli, hvor tidslerne er færdige med at blomstre og begynder frøspredning med vinden. Her bemærkes det, at Landbrug & Fødevarer helt generelt mener, at forbudsperioden skal reduceres, så det er muligt at slå arealerne allerede fra 15. juli. I den forbindelse skal det supplerende nævnes, at selektiv slåning ikke vurderes at have betydning for brakmarkens biodiversitet, så længe der ikke er tale om en afpudsning af hele dyrkningsfladen.

Faktisk kan differentieret slåning hæmme de mest konkurrencedygtige planter og dermed fremme en mere varieret vegetation.

<p>Landbrug & Fødevarer: <u>"Bruttoarealmodellen skal ikke indskrænkes"</u></p> <p>I udkastet til bekendtgørelse begrænses muligheden for placering af markkrat og småbiotoper, som skal indgå i GLM 10 i forhold til 2024 (GLM 8).</p> <p>Med forslaget, må markkrat og småbiotoper jf. § 17 stk. 3 nu maksimalt fylde 20 pct. af markens areal, mod tidligere helt op til 50 pct. af markens areal.</p> <p>Landbrug & Fødevarer mener, at de tidligere mere fleksible regler skal bevares. Ændringen er set med Landbrug & Fødevarers øjne et klart skridt i den forkerte retning.</p> <p>Det er helt i modstrid med tankesættet bag bruttoarealmodellen.</p> <p>Derudover betyder indskrænkningen, at nogle af de markkrat og småbiotoper, som tidligere år har indgået i GLM 8, ikke længere opfylder størrelseskravene. Dette er en stor udfordring for de landmænd, der bliver berørt af det.</p> <p>Der er blandt andet en lang række markkrat, hvor der er etableret 4 pct. ikke-produktive brakarealer rundt om markkrattet. Disse vil ikke længere kunne indberettes som enkelt-marker i 2025. Det er typisk marker, hvor det er gavnligt for af forskellige årsager, at arealerne opfylder aktivitetskravet for slåning under brak-reglerne eller aktivitetskravet for blomster/bestøverbrak – herunder til gavn for vildtet. Arealerne er derfor ikke egnet som småbiotop.</p> <p>Hvis kravet om max. 20 pct. ikke ændres, så vil det forventeligt medføre, at brak-arealet fjernes omkring markkrattet, og det vil blive erstattet af et dyrket areal.</p>	<p>SGAV noterer sig Landbrug & Fødevarers synspunkt. Den omhandlede ændring beror på ændringer af det underliggende EU-retsgrundlag.</p> <p>Der henvises nærmere til opfølgningen på Landbrug & Fødevarers kommentar med overskriften "§ 22: Indskrænkelse af bruttoarealmodellen" i høringssvarnotatet vedrørende høring over udkast til bekendtgørelse om grundbetaling m.v. til landbrugere for 2025, der lægges på Høringsportalen under følgende link: https://hoeringsportalen.dk/Hearing/Details/69208.</p>
--	--

Dette understreger behovet for, at de tidligere mere fleksible regler skal bevares.

Nedenfor vises et konkret eksempel på et markkrat omkranset af en brakmark:

Landbrug & Fødevarer:

"Vigtigt at arealer tilmeldt bioordningen "biodiversitet og bæredygtighed" kan bruges som erstatningsarealer til GLM 10

Ansøgning om, og anmeldelse af arealer under Bioordningen biodiversitet og bæredygtighed har sammenhæng til anmeldelse af arealer under det nye GLM 10 krav. SGAV har i oktober 2024 skærpet muligheden for at anvende arealer anmeldt under bioordningen som erstatningsarealer for 4 pct. ikke-produktive arealer under GLM-kravet.

Dette gælder særligt efter fristen for tilbagetrækning af ansøgninger, den 15. november. Landbrug & Fødevarer mener, dette er meget uhensigtsmæssigt, og at det kan betyde mindre søgning til ordningen for

SGAV noterer sig Landbrug & Fødevarers bemærkning. SGAV vil snarest orientere om muligheden for i 2025 at anvende erstatningsarealer som beskrevet.

<p>biodiversitet & bæredygtighed i 2025. Ansøgerene vil gerne være på den sikre side i forhold til at opfylde GLM 10, og med den nye ændring kan ansøgerne ikke længere i alle tilfælde anvende arealer under bioordningen som erstatningsarealer, hvis der utilsigtet kommer til at ske overtrædelser på de arealer, der er anmeldt under GLM 10. Derfor må ansøgerne på anden vis sikre sig, at de har erstatningsarealer, fx ved at overanmelde GLM 10.</p> <p>Landbrug & Fødevarer ønsker, at denne ændring tilbagerulles. Hvis dette ikke sker, er det vigtigt, at det i vejledningen til bioordningen og i konditionalitetsvejledningen beskrives tydeligt, at der er sket en ændring, og det skal være tydeligt, at arealer anmeldt under bioordningen biodiversitet og bæredygtighed ikke i alle tilfælde kan anvendes som erstatningsarealer til det nye GLM-10 krav.</p> <p>SGAV bør yderligere sende en nyhed ud omkring det.”</p>	
<p>Landbrug & Fødevarer: <u>”GLM-søer og § 3 søer (vejledningen, afsnit 36.4)</u> <i>Det fremgår fortsat ikke tydeligt af vejledningen, hvad forskellen er på en sø under 1) og under 2) i afsnit 36.4 (side 108 i vejledningen).</i></p> <p><i>Hvad betyder det helt konkret, når der står ”Allerede ved registreringen af søen som en GLM-sø ”fanges” den imidlertid af den beskyttelse, som gælder efter GLM8 8.1.1, og det er ikke muligt at fjerne denne beskyttelse ved at afregistrere søen fra opfyldelse af GLM 10”.</i></p> <p><i>Ovenstående skal beskrives mere udførligt og forståeligt for ansøgerne.</i></p> <p><i>GLM-søer er søer som Landbrugsstyrelsen, nu SGAV, har oprettet på kortlaget GLM-sø, og det er ikke ansøgerne, der har indberettet og fået dem oprettet på kortlaget.</i></p> <p><u>Markkrat (vejledningen, afsnit 36.4)</u></p>	<p>Bemærkningerne behandles ifm. høringen over vejledninger om konditionalitet for 2025 (miljø- og dyreområdet). Høringssvarnotat lægges på følgende side på Høringsportalen: https://hoeringsportalen.dk/Hearing/Details/69207.</p>

Under punkt 4) om markkrat foreslås det, at formuleringen i 3. linje "...skal siden den nævnte dato have været ..." erstattes med "...skal siden 1. juni 2022 have været ..."

Det foreslås desuden at tilføje den tekst om markkrat, der fremgår af oversigtstabel med "nyt i 2025" nederst under punkt 4. Det er den tekst der vedrører, at markkrat i 2025 er begrænset til, at der maksimalt må være 20 pct. af markens areal med markkrat og småbiotoper. Se Landbrug & Fødevarers holdning til denne ændring tidligere i høringssvaret.

Småbiotoper (vejledningen, afsnit 36.4)

Under punkt 6) mangler en beskrivelse af, at det er muligt at foretage jordbearbejdning i forbindelse med tilplantning på småbiotoper. Det bør tilføjes i teksten.

"Elementerne og arealerne skal fremgå af fællesskemaet" (vejledningen, afsnit 36.4)

Det beskrives i afsnittet, at ikke-produktive arealer skal kunne anvises i en kontrol "frem mod indsendelse af ansøgningsskemaet" og senere i afsnittet står der "Hvor der i et kalenderår endnu ikke er indgivet et ansøgningsskema til SGAV for et omdriftsareal, skal du kunne anvise mindst 4 pct. ikke-produktive arealer på kontroltidspunktet"

Teksten i afsnittet bør tilrettes og forenkles, så det fremgår mere tydeligt, hvad det betyder for ansøger. Hvis der kommer kontrol f.eks. 1. marts 2025, hvor fællesskema 2025 ikke er indsendt endnu, skal ansøger så kunne udpege hvor GLM10- arealerne er placeret?

Nederst på side 109 står sætningen "Det er muligt, at bruger erstatningsarealer fra bioordningen biodiversitet og bæredygtighed, hvis et af dine GLM 10 arealer bliver underkendt i forbindelse med en kontrol". Landbrug & Fødevarer har et stort ønske om, at denne sætning fortsat er gældende, men efter de seneste ændringer af bl.a. ansøgningsbekendtgørelsen, er dette ikke 100 pct. korrekt.

<p><i>Ifølge ændringen i ansøgningsbekendtgørelsen vil det efter 15. november 2025 ikke være muligt at bruge arealer fra bioordningen biodiversitet og bæredygtighed til erstatningsarealer for underkendte GLM 10 areal-arealer. Det er en stramning, der skal beskrives i vejledningen. For så vidt angår den konkrete ændring i reglerne, henvises der supplerende til Landbrug & Fødevarers høringssvar til hhv. ansøgningsbekendtgørelsen og bioordningsbekendtgørelsen samt bemærkninger tidligere i dette høringssvar.</i></p> <p><u><i>"Fravær af produktion" (vejledningen afsnit 36.4)</i></u> <i>Det bør af under afsnittet "Fravær af produktion" fremgå, om det er muligt at foretage kalkning af ikke-produktive arealer.</i></p> <p><u><i>"Tilplantning" (vejledningen, afsnit 36.4)</i></u> <i>Det bør på s. 110 tilføjes, at det er tilladt at foretage jordbearbejdning i forbindelse med tilplantning af en småbiotop</i></p> <p><u><i>"Solceller på arealer der er anvendt til at opfylde GLM 10.1.1 (vejledningen, afsnit 36.4)</i></u> <i>På side 110 beskrives det, at der ikke må være solceller på ikke-produktive arealer. Teksten bør være mere konkret, da styrelsen tidligere har afklaret, at der på arealet mellem de opstillede solceller godt må være ikke-produktive arealer, som kan anvendes til opfyldelse af GLM 8. Landbrug & Fødevarer vil gerne have bekræftet, at det også gælder for GLM 10."</i></p>	
<p>Dansk Jægerforbund: <i>"Vedrørende GLM krav 10: Danmarks Jægerforbund anbefaler at § 17 stk. 3 i bekendtgørelse om konditionalitet, ændres således, at det er muligt at udlægge 100 pct. af små landbrugsarealer op til 1 ha. Til småbiotoper uden landbrugsaktivitet. Dermed kan små og urentable marker indgå til opfyldelse af GLM 10, uden at skulle underlægges brakarealers krav om landbrugsaktivitet, hvilket giver mulighed for flere småbiotoper der udvikler sig ved naturlig succession."</i></p>	<p>SGAV noterer sig Dansk Jægerforbunds synspunkt. Der henvises nærmere til høringssvarnotatet vedrørende høring over udkast til bekendtgørelse om grundbetaling m.v. til landbrugere for 2025, der lægges på Høringsportalen under følgende link: https://hoeringsportalen.dk/Hearing/Details/69208. Heri besvares den tilsvarende bemærkning fra Dansk Jægerforbund.</p>

<p>Bæredygtigt Landbrug: <i>"2.1 Ændringer til GLM 8 – ny GLM 10 "Kravet om 4 pct. ikke-produktive arealer og elementer udgår fra GLM 8 og videreføres under et nyt GLM 10. Følgende er ændret ift. det tidligere krav: - Småbiotoper og markkrat må højst udgøre op til 20 pct. af en mark (tidl. 50 pct.). – Kun allerede registrerede markkrat kan anvendes til opfyldelse af kravet. – Markbræmmer udgår."</i> <i>Med de skærpede krav og færre muligheder for danske landbrugere til at opfylde kravet om 4 pct. Ikkeproduktive arealer og elementer jf. nyt GLM 10-krav, tager Danmark endnu et skridt til at konkurrenceforvride det indre Europæiske marked til skade for dansk landbrug, og dermed dansk økonomi. Det er både irrationelt og urimeligt overfor et helt erhverv når Staten vanskeliggør en fortsat udvikling af dansk landbrug."</i></p>	<p>SGAV noterer sig Bæredygtigt Landbrugs synspunkt. Den omhandlede ændring beror på ændringer af det underliggende EU-retsgrundlag.</p> <p>Der henvises nærmere til høringssvarnotatet vedrørende høring over udkast til bekendtgørelse om grundbetaling m.v. til landbrugere for 2025, der lægges på Høringsportalen under følgende link: https://hoeringsportalen.dk/Hearing/Details/69208. Se nærmere under "Opfølgning" vedr. et høringssvar fra Landbrug & Fødevarer om "Indskrænkelse af bruttoarealmodellen".</p>
<p>Bæredygtigt Landbrug: "2.2 Økonomiske konsekvenser I de samlede erhvervsøkonomiske konsekvenser er ikke medtaget "de erhvervsøkonomiske konsekvenser, som følger af tilpasningerne af kravet om 4 pct. ikke-produktive arealer og elementer". Udeladelsen er foretaget med henvisning til, at konsekvenserne er en følge "af den bagvedliggende EU-ret med hensyn til støtteberettigede landbrugsarealer".</p> <p>Til dette bemærkes, at GLM 10-kravet vedr. krav om 4 pct. kke-produktive arealer og elementer går videre end minimumskravene i EU-reguleringen.</p> <p>De samlede erhvervsøkonomiske konsekvenser for landbruget må således forventes at blive større end for landbrug i sammenlignende EU-lande.</p> <p>Der er med udvidelsen i GLM 10 tale om udmøntning af en national politisk aftale, og ikke implementering af EU-retten.</p>	<p>SGAV's vurdering med hensyn til erhvervsøkonomiske konsekvenser af bekendtgørelsesudkastet er foretaget i henhold Erhvervsministeries vejledning om erhvervsøkonomiske konsekvensvurderinger. Vejledningen er tilgængelig på Erhvervsministeriets hjemmeside via følgende link: https://www.em.dk/aktuelt/udgivelser-og-aftaler/2021/maj/vejledning-om-erhvervsoekonomiske-konsekvensvurderinger.</p> <p>Med hensyn til GLM 10 er der som udgangspunkt tale om en videreførelse af det hidtidige krav om mindst 4 pct. ikke-produktive elementer og arealer under GLM 8. Den EU-retlige forpligtelse for Danmark til at opretholde kravet er dog bortfaldet. Efter SGAV's opfattelse ændrer dette dog ikke på, at videreførelsen ikke i sig selv kan anses for at have erhvervsøkonomiske konsekvenser, sådan som begrebet er beskrevet i vejledning om erhvervsøkonomiske konsekvensvurderinger af maj 2021. Vurderingen af de erhvervsøkonomiske konsekvenser skal således ifølge vejledningen tage udgangspunkt i nye, ophævede eller ændrede regler.</p>

<p>Da der er tale om skærpede nationale krav, er en logisk følge at myndighederne foretager en økonomisk konsekvensberegning for landbrugserhvervet, idet en særlig national skærpelse må formodes at få erhvervsøkonomiske konsekvenser, særligt i relation til en svækket konkurrenceevne.”</p>	<p>Da de tilpasninger af kravets indhold, som er foretaget, er en konsekvens af ændringer af den bagvedliggende EU-ret, som begrænser muligheden for at have ikke-produktive områder på støtteberettigede landbrugsarealer, er det vurderingen, at konsekvenserne af tilpasningerne – i form af behovet for at udlægge andre områder end hidtil som ikke-produktive – ikke bør medtages i en opgørelse af efterlevelseseffekter af den nye bekendtgørelse.</p> <p>Det bemærkes, at SGAV inden høringen har orienteret Erhvervsstyrelsen om den nævnte vurdering, uden at dette har givet anledning til bemærkninger fra Erhvervsstyrelsen.</p>
Ad social konditionalitet	
<p>Bæredygtigt Landbrug: 3.1 Social konditionalitet <i>Bæredygtigt Landbrug stiller sig generelt uforstående overfor en sammenkobling mellem det danske arbejdsmarked og kravene til landbrugsstøtte.</i></p> <p><i>Landbrug landet over arbejder hver dag på at gøre sit til, at det danske arbejdsmarked fungerer, så der både er økonomisk stabile, og ikke mindst sunde arbejdspladser at møde ind til – særligt når det gælder et sundt arbejdsmiljø.</i></p> <p><i>Landbrugere over en bred kam er også indforstået med at overholde reglerne for udbetaling af landbrugsstøtte, men dansk landbrug oplever år for år en skærpelse af disse krav og som her, en sammenkobling til nye områder, der ikke handler om natur og klima, som ellers har været den politiske trend.</i></p> <p><i>Nu sammenkobles EU-landbrugsstøtten også til socialansvarlighed, et ansvar, som danske landbrugere allerede arbejder for. Man må imidlertid spørge sig selv, hvor stopper det?</i></p>	<p>SGAV noterer sig Bæredygtigt Landbrugs bemærkninger i forhold til indførelsen af social konditionalitet.</p> <p>SGAV bemærker, at Danmark har pligt til at gennemføre social konditionalitet i henhold til EU-retten.</p> <p>Bemærkningerne giver ikke anledning til ændring af bekendtgørelsen.</p>

<p><i>Hvor mange ekstra krav skal et dansk landbrug leve op til for at gøre sig fortjent til EU-støtte, en støtte, der vel at bemærke ikke er til for dansk landbrug, men for at beskytte den Europæiske fødevarerforsyning imod unfair konkurrence fra lande uden for Europa, der som bekendt ikke skal leve op til same høje (arbejds)miljø.</i></p> <p><i>Kort sagt, dansk landbrug bidrager gerne til gode arbejdspladser, men det skal foregå i et samarbejde med de øvrige aktører, ikke som en trussel om pisk fra Staten og EU.”</i></p>	
<p>Bæredygtigt Landbrug: <i>”3.2 Kommende vejledning om social konditionalitet SGAV varsler en kommende vejledning om social konditionalitet og en nærmere beskrivelse af det hertil knyttede sanktionssystem. Bæredygtigt Landbrug imødeser en snarlig høring af denne vejledning og beder styrelsen informere om høringen direkte.”</i></p>	<p>SGAV bemærker, at udkast til vejledning er social konditionalitet har været i høring i perioden 31. oktober – 28. november 2024. Høringen er offentliggjort på høringsportalen og høringsparterne, herunder Bæredygtigt Landbrug, er blevet orienteret herom ved mail.</p>
<p>Landbrug & Fødevarer: <i>”Det er Landbrug & Fødevarers generelle holdning, at indførelsen af social konditionalitet medfører en forøgelse af det i forvejen omfattende regelgrundlag, som de europæiske landmænd er underlagt. Herudover betyder implementeringen af social konditionalitet i EU’s fælles landbrugspolitik (CAP’en) ligeledes, at landbrugere kan opleve dobbelt sanktionering for overtrædelse af arbejdsretlige, idet det arbejdsmiljøretlige område allerede er reguleret på nationalt niveau og med et effektivt sanktioneringssystem.</i></p> <p><i>I forlængelse af ovenstående forventes det dog, at risikoen for dobbelt straf vil være relativt begrænset, idet sanktionering ift. landbrugsstøtten alene vil kunne foretages på baggrund af såkaldte eksigible afgørelser.”</i></p>	<p>SGAV noterer sig Landbrug & Fødevarers generelle holdning i forhold til indførelsen af social konditionalitet.</p> <p>SGAV bemærker, at Danmark har pligt til at gennemføre social konditionalitet i henhold til EU-retten.</p> <p>Bemærkningerne giver ikke anledning til ændring af bekendtgørelsen.</p>
<p>Landbrug & Fødevarer: <u>”Vedr. § 1, stk. 5</u> <i>Det fremgår af §1, stk. 5, at reglerne om social konditionalitet også udvides til at gælde for tilknyttede virksomheder. Som for den øvrige konditionalitet efterlyser Landbrug & Fødevarer en forklaring på,</i></p>	<p>Indledningsvist bemærkes, at § 1, stk. 5, i bekendtgørelsesudkastet omhandler både konditionalitet og social konditionalitet.</p> <p>Landbrug og Fødevarers bemærkninger vedrørende § 1, stk. 5, ses, for så vidt angår social konditionalitet, at omhandle indholdet af den</p>

<p><i>hvordan denne ændring skal forstås i praksis. Den kommende vejledning til social konditionalitet bør indeholde eksempler på, hvordan man sanktioneres i virksomhed A, hvis der sker en overtrædelse af bestemmelserne i virksomhed B.</i></p> <p><i>Desuden er der i Landbrug & Fødevarers optik et særligt behov for afklaring ift. gartnerierne. Det er således Landbrug & Fødevarers opfattelse, at der her kan være risiko for disproportional sanktionering idet væksthuse ikke i sig selv kan søge landbrugsstøtte, men evt. tilknyttede virksomheder med landbrugsproduktion kan.”</i></p>	<p>kommende vejledning om social konditionalitet. SGAV vil derfor behandle bemærkningerne i forbindelse med den gennemførte høring over udkast til vejledningen om social konditionalitet.</p>
<p>Landbrug & Fødevarer: <u>”Vedr. § 25, stk. 1</u> <i>Det fremgår af § 25, stk. 1, at manglende overholdelse af reglerne om social konditionalitet, kan medføre administrative sanktioner i form af nedsættelse af tilskud eller udelukkelse fra at modtage tilskud, når den manglende overholdelse er resultatet af en handling eller udeladelse, som direkte kan tillægges tilskudsmodtager.</i></p> <p><i>Det bør fremgå tydeligt af den kommende vejledning til social konditionalitet, om der kan ske sanktionering, hvis manglende overholdelse skyldes tredjemands handling (kædeansvar). I øvrigt bemærkes det, at der er forskel på, om der er tale om en underleverandør eller en vikar, som er hyret ind til at løse en opgave. Disse forhold bør ligeledes fremgå tydeligt af den kommende vejledning.</i></p> <p><i>Herudover bør det uddybes, hvad der ligger i formuleringen ”udelukkelse fra at modtage tilskud”. SGAV har i forbindelse med præhøringen gjort opmærksom på, at sanktionering under social konditionalitet alene retter sig mod landbrugsstøtte i det kalenderår, hvor den manglende overholdelse fandt sted. Det er således ikke hensigten at udelukke støttemodtagere fra at modtage landbrugsstøtte i efterfølgende kalenderår. Dette forhold bør tydeliggøres i den efterfølgende vejledning til social konditionalitet.”</i></p>	<p>Landbrug og Fødevarers bemærkninger vedrørende § 25, stk. 1, omhandler indholdet af den kommende vejledning om social konditionalitet.</p> <p>SGAV vil derfor behandle disse bemærkninger i forbindelse med den gennemførte høring over udkast til vejledningen om social konditionalitet.</p> <p>Bemærkningerne giver ikke anledning til ændring af bekendtgørelsen.</p>

<p><u>Landbrug & Fødevarer:</u> <u>"Vedr. § 25, stk. 2</u> <i>Som tidligere bemærket, i forbindelse med præhøringen, opfordrer Landbrug & Fødevarer til, at den efterfølgende vejledning indeholder en definition af begrebet "eksigibel afgørelse" samt konkrete eksempler herpå.</i></p> <p><i>Ift. eksigible afgørelser bør det ligeledes tydeliggøres over for ansøgere, at ubetydelige overtrædelser, i en konditionalitetssammenhæng, kan indgå som del af en samlet eksigibel afgørelse. Af samme årsag ser Landbrug & Fødevarer det også som stærkt problematisk bl.a. i forholdt til proportionalitetsprincippet, hvis visse forhold ikke kan håndteres som ubetydelige i den foreslåede sanktionsmodel."</i></p>	<p>SGAV bemærker, at den kommende vejledning om social konditionalitet vil indeholde et afsnit om, hvad der i den dansk sammenhæng forstås ved begrebet "eksigibel afgørelse" i forhold til social konditionalitet. Der henvises desuden til afsnit 1.3.3 i høringsbrevet til bekendtgørelsesudkastet, hvor dette tillige er beskrevet.</p> <p>SGAV bemærker endvidere, at sanktionssystemet under social konditionalitet skal etableres inden for rammerne af forordningsgrundlaget.</p> <p>Kategorien "ubetydelig overtrædelse" er, til forskel fra konditionalitet, ikke en del af sanktionssystemet under social konditionalitet. Kategorien "ubetydelig overtrædelse", der indgår i sanktionssystemet under konditionalitet, er hjemlet i forordningsgrundlaget, jf. artikel 85, stk. 3, i forordning (EU) 2021/2116. Denne bestemmelse finder imidlertid alene anvendelse på konditionalitet og ikke tillige social konditionalitet, jf. artikel 89, stk. 1, tredje afsnit, i samme forordning.</p> <p>Bemærkningerne giver ikke anledning til ændring af bekendtgørelsen.</p>
<p>Landbrug & Fødevarer: <u>"Vedr. § 25, stk. 3</u> <i>Det fremgår af udkastet, at "der foretages sanktionsberegning på grundlag af de tilskud, der er udbetalt eller skal udbetales i det kalenderår, hvor den manglende overholdelse fandt sted (overtrædelsesåret)".</i></p> <p><i>Det beskrives dog ikke nærmere, hvordan den konkrete sanktionsberegning foretages. Landbrug & Fødevarer forventer, at de nærmere detaljer ift. sanktionsberegningerne vil fremgå af den kommende vejledning til social konditionalitet."</i></p>	<p>SGAV bemærker, at sanktionssystemet under social konditionalitet, herunder de vejledende nedsættelsesprocenter, beskrives i den kommende vejledning om social konditionalitet.</p> <p>Bemærkningerne giver ikke anledning til ændring af bekendtgørelsen.</p>

<p>Landbrug & Fødevarer: Vedr. § 25, stk. 3 (fortsat)</p> <p><i>"I forbindelse med udmøntningen af den kommende sanktionsmodel til brug for social konditionalitet er det afgørende for Landbrug & Fødevarer, at der sker en forudgående konsekvens vurdering af denne. En sådan konsekvensvurdering bør tage udgangspunkt i eksigible afgørelser på det arbejdsretlige område fra de seneste tre år og vil skulle anskueliggøre, hvilke sanktioner disse afgørelser ville have resulteret i. I Landbrug & Fødevarers optik er en forudgående konsekvensvurdering helt afgørende i forhold til en vurdering af proportionaliteten i den foreslåede model."</i></p>	<p>SGAV bemærker, at det følger af forordningsgrundlaget, at de administrative sanktioner i forbindelse med social konditionalitet skal være effektive, stå i et rimeligt forhold til overtrædelsen og have afskrækkende virkning. Sanktionssystemets opbygning skal således understøtte dette.</p> <p>SGAV anser ikke den foreslåede sagsbehandling af tre års historiske sager for hensigtsmæssig eller nødvendig for at etablere et sanktionssystem under social konditionalitet i overensstemmelse med forordningsgrundlaget.</p> <p>Sanktionssystemet beskrives nærmere i den kommende vejledning om social konditionalitet.</p>
<p>Landbrug & Fødevarer: Vedr. § 25, stk. 3 (fortsat)</p> <p><i>"Herudover ønsker Landbrug & Fødevarer endnu en gang at gøre opmærksom på vigtigheden af, at der skelnes mellem objektivt ansvar og culpa på arbejdsmiljødirektivets område.</i></p> <p><i>I et tidligere udleveret notat af 23. august 2024 fremgår det, at "SGAV indgår aftale med Arbejdstilsynet om, at tilsynet udarbejder særskilte vurderinger til brug for social konditionalitet." Landbrug & Fødevarer er fortsat bekymrede for, om der i Arbejdstilsynets vurdering tages tilstrækkelig højde for, at der på konditionalitetsområdet sanktioneres ud fra culpa-normen.</i></p> <p><i>Endvidere går bekymringen på om SGAV har de tilstrækkelige forudsætninger til at foretage denne oversættelse, fra objektivt ansvar til culpa, når der skal foretages sanktionering på baggrund af social konditionalitet.</i></p> <p><i>Det er helt afgørende for Landbrug & Fødevarer, at der sikres det nødvendige set-up til at foretage ovenstående vurderinger. Således</i></p>	<p>SGAV bemærker, at på arbejdsmiljøområdet udgøres de eksigible afgørelser, som er relevante for social konditionalitet, af sager, hvor en modtager af landbrugsstøtte idømmes eller vedtager en straf for overtrædelse af arbejdsmiljølovgivningen - oftest i sin egenskab af arbejdsgiver.</p> <p>I forhold til overtrædelse af arbejdsmiljølovgivningen er det en betingelse for at pålægge en arbejdsgiver en straf, at overtrædelsen kan tilregnes en eller flere personer, der er tilknyttet virksomheden eller virksomheden som sådan. Dette gælder uanset, om virksomheden drives som en juridisk person eller som en enkeltmandsvirksomhed. Det betyder, at uagtsomheden ikke behøver at kunne tilregnes arbejdsgiveren, men også kan ligge hos virksomhedens medarbejdere. Ved visse overtrædelser af arbejdsmiljølovgivningen begået af ansatte, vil en arbejdsgiver dog alene kunne ifalde et strafansvar, hvis arbejdsgiveren ikke har opfyldt alle sine pligter.</p> <p>I forhold til overtrædelse af arbejdsmiljølovgivningen, der er omfattet af social konditionalitet, og som SGAV underrettes om, skelnes der ikke mellem tilskudsmodtageren som arbejdsgiver og medarbejderne. Betingelsen om uagtsomhed eller forsæt i social konditionalitet er</p>

<p><i>ønskes der vished for, at modtagere af landbrugsstøtte ikke sanktioneres unødvendigt hårdt i forholdt til den egentlige overtrædelses karakter. Herudover, at der foretages den forordningsfastsatte vurdering af alvor, omfang, varighed og gentagelse forud for et evt. støttetæk."</i></p>	<p>derfor som udgangspunkt opfyldt i alle tilfælde, hvor der er pålagt en bøde for overtrædelse af arbejdsmiljølovgivningen, som SGAV er blevet underrettet om.</p> <p>SGAV henviser til afsnit 4.3.1 i høringsversionen af udkast til vejledningen om social konditionalitet, hvor dette tillige er beskrevet.</p> <p>Bemærkningerne giver ikke anledning til ændring af bekendtgørelsen.</p>
<p>Øvrige emner</p>	
<p>Dataetisk Råd: <i>"Dataetisk Råd takker for den fremsendte høring. Rådet har i dette tilfælde valgt ikke at udarbejde et egentligt høringssvar.</i></p> <p><i>Der kan være flere årsager til, at Dataetisk Råd ikke vælger at udarbejde høringssvar, herunder at rådet har valgt at prioritere andre opgaver, at det ikke efter rådets opfattelse er muligt på forsvarlig vis at analysere og behandle høringen i den enkeltheder og detaljer inden for høringsfristen, eller at høringen ikke ses at indebære dataetiske spørgsmål, som faldet inden for rådets kommissorium.</i></p> <p><i>Det bemærkes dog, at, rådet generelt anbefaler, at ministerier redegør for de dataetiske konsekvenser af lovforslag. Dataetiske konsekvensanalyser sætter fokus på værdier og principper som blandt andet velfærd og demokrati, værdighed, selvbestemmelse, lighed, gennemsigtighed, sikkerhed og privatliv. Dataetiske konsekvensanalyser vil således hjælpe med at bringe fordele, ulemper og utilsigtede konsekvenser ved lovforslag frem i lyset og dermed bidrage til, at Folketingets beslutninger tages på et mere kvalificeret grundlag. Dette gælder naturligvis i særlig grad lovforslag, som angår persondata.</i></p> <p><i>Dataetisk Råd kan i den forbindelse henvise til rådets værktøj 'Dataetik – Sådan gør du', der operationaliserer identificeringen og stillingtagen til dataetiske dilemmaer.</i></p>	<p>SGAV bemærker navnlig, at databeskyttelsesretlige og dataetiske spørgsmål indgår som en integreret del af indretningen af systemet med social konditionalitet og den udveksling af oplysninger med andre myndigheder og organer, som ifølge forordningsgrundlaget er en del heraf.</p>

<p><i>Dataetisk Råd står til rådighed for uddybning og yderligere rådgivning.”</i></p>	
<p>Naturstyrelsen (vedr. § 1, stk. 3): <i>”Engangskompensation er omfattet af konditionalitet og der modtages ofte store beløb i engangskompensation. Dette medfører at når der sanktioneres har det store økonomiske konsekvenser og sanktionen synes ude af proportioner. Det ønskes at der indføres lempelser i nedsættelsen af sanktionen ved engangskompensationer for at sanktionen har proportionalitet med overtrædelsen. Der kunne evt. være et maksimum på sanktion.</i></p> <p>Naturstyrelsen (NST) vil blive pålagt en langt større risiko for nedsættelse af støtte, da NST især skal være udførende i forhold til at opkøbe arealer til vand- og klimaprojekter. Ovenstående regler om konditionalitet på engangskompensation fremmer ikke indsatsen for at gennemfører vand- og klimaprojekter og klima-lavbundsprojekter.”</p>	<p>SGAV er opmærksom på uhensigtsmæssigheden ved sanktionering af støttemodtager, når denne har modtaget engangskompensation. SGAV foretager ikke tilpasninger i bekendtgørelsen for nu. Fortolkningsrummet vil blive undersøgt, herunder om nødvendigt ved at indhente bidrag fra EU-Kommissionen.</p>
<p>Naturstyrelsen (vedr. § 23): <i>”Det ønskes at lysåbne naturarealer uden landbrugsaktivitet, og hvor der ikke er anmodet om støtte, ligeledes får samme undtagelse som skov i § 23, stk. 2. Naturstyrelsen ejer mange (ca. 70.000 ha) lysåbne naturarealer, som i dag ligger øde hen eller til reaktion og som er helt uden landbrugsaktivitet såsom græsning eller slæt, men som stadig er omfattet af konditionalitet.”</i></p>	<p>Bestemmelsen i § 23, stk. 2, i bekendtgørelsesudkastet afspejler artikel 84, stk. 1, tredje afsnit, i Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2021/2116 af 2. december 2021 om finansiering, forvaltning og overvågning af den fælles landbrugspolitik og om ophævelse af forordning (EU) nr. 1306/2013. Forordningsgrundlaget rummer ikke mulighed for at udvide anvendelsesområdet for denne særlige sanktionsregel.</p>
<p>Landbrug & Fødevarer:</p> <p><u>”4. Kontrol og sanktion</u> <u>[afsnit udeladt]</u></p> <p><u>5. Øvrige bemærkning</u> <u>[afsnit udeladt]”</u></p>	<p>De nævnte afsnit i Landbrug & Fødevarers høringssvar behandles ifm. høringen over vejledninger om konditionalitet for 2025 (miljø- og dyreområdet). Høringssvarnotat lægges på følgende side på Høringsportalen: https://hoeringsportalen.dk/Hearing/Details/69207.</p>